

LUND
UNIVERSITY

EU, Brexit och Irland En rysare?

MARTINA AXMIN, JURIDISKA FAKULTETEN, LUNDS UNIVERSITET

Upplägg

- EU – bakgrund, framväxt
- Brexit
- Utmaningar Irland /Nordirland

"Det är inte stater, det är människor vi närmar till varandra"

Jean Monnet, 30 april 1952

Kort historik

- Europeiska kol- och stålgemenskapen 1952
- Europeiska ekonomiska gemenskapen (EEG) 1958
- Under 60-talet utökas samarbetet
- 1 januari 1973 – från sex till nio medlemsländer (IE, GB och DK)
- I november 1993 EU inrättas samt ett EU-medborgarskap
- 1 januari 1995 – tre nya medlemsländer (FIN, S och AT)

-
- Mars/juni 1995 – gränsfritt resande mellan sju länder (Schengen)
  - Januari 1999 – Euron föddes
  - 1 maj 2004 – tio nya länder (2007 ytterligare två)
  - Global ekonomisk kris 2008 – fördjupat ekonomiskt samarbete
  - 23 juni 2016 – Storbritannien röstar för att lämna EU
  - 31 januari 2020 – Storbritannien lämnar EU

Integrationsprocessen

- Positiv integration: EU-lagstiftaren lagstiftar

- Negativ integration: EU-domstolen tolkar fördragen

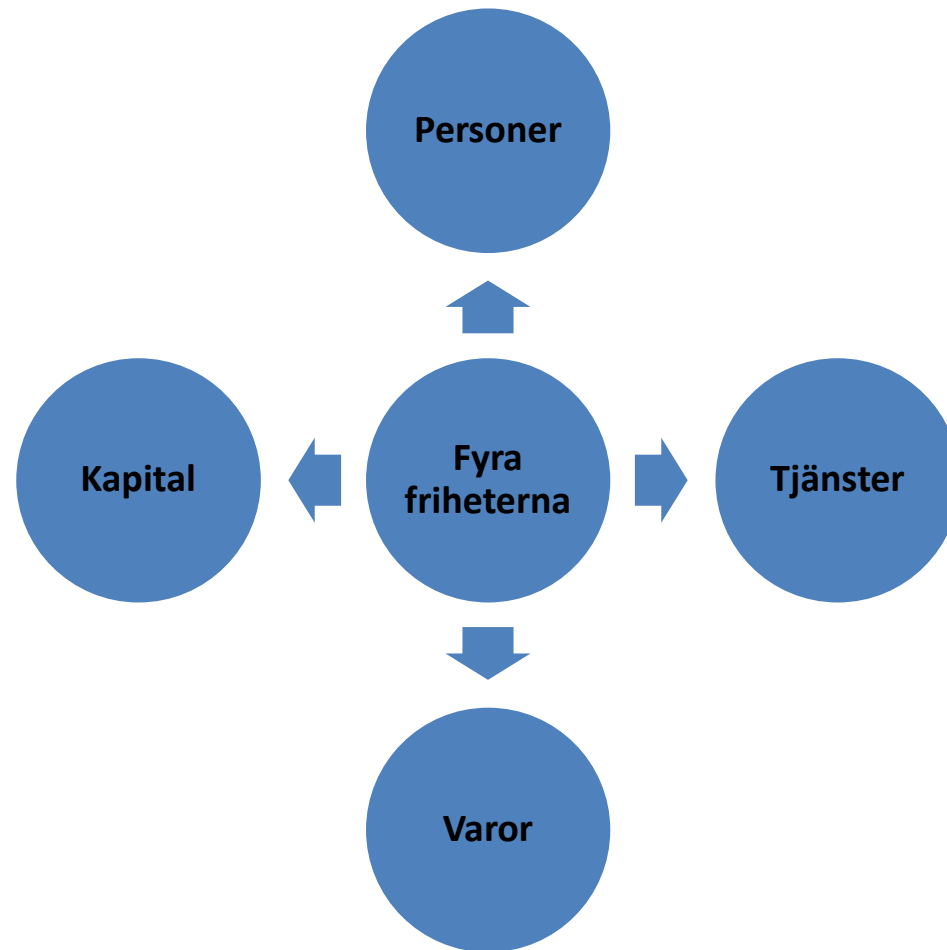

Vad får EU bestämma?

- EU har befogenhet
- EU delar befogenhet medlemsländerna
- EU har en stödjande befogenhet

Den inre marknaden

EU-rätten – en autonom rättsordning

En rättsordning i två nivåer:

- En gemensam europeisk nivå
- 27 nationella nivåer

EU nivå:

- Institutioner med kompetens att anta bindande rättsakter
- Domstolsorganisation som tilldelats exklusiv kompetens att uttolka rättsakterna (art. 19 FEU)

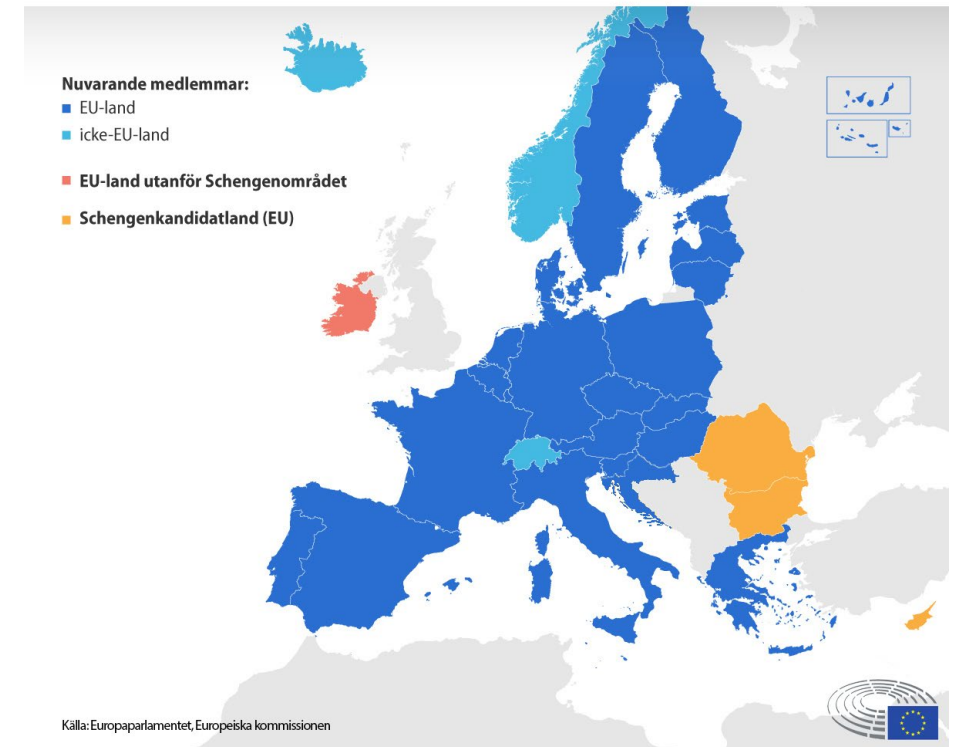
Nationell nivå:

De 27 medlemsländerna genomför, var och en inom ramen för sin nationella rättsordning, regler antagna på EU nivå.

- Inga passkontroller – fri rörlighet
- Schengenområdet inbegriper 27 länder: 23 från EU och 4 icke-EU-länder.
- Irland inte med (och inte GB)
- Polisiärt och rättsligt samarbete

SCHENGENOMRÅDET

Rätten till fri rörlighet för personer

Uppehållsrätt

0-3 mån

3 mån-5 år

5 år ---

Rörlighetsdirektivet

- Rätt till *likabehandling* vad gäller sociala förmåner
- Upphållsrätten kan upphöra om villkoren inte längre uppfylls
  - Självförsörjande (ej belasta sociala biståndssystemet)
  - Heltäckande sjukförsäkring

(jfr 4 § folkbokföringslagen)

- Proportionalitetsprincipen måste iakttas
- Arbetstagare/arbetssökande får inte utvisas

Brexit

Motstånd till EU

Inte behöva ge migranter från andra EU-länder sociala förmåner

Artikel 50 i EU-fördraget

Irland /Nordirland – en utmaning

Artikel 50 i EU-fördraget....

- Den rättsliga grunden när ett medlemsland avser att lämna unionen
- Ges in till Europeiska Rådet
- Den 29 mars 2017 sin avsikt att träda ut ur EU
- Två år på sig att nå en förhandling/avtal; kan förlängas.
  - Klargöra EU-medborgares rättigheter
  - Den finansiella lösningen
  - Gränsen Irland /Nordirland

.....resulterade i att
Storbritannien
lämnade EU den
31 januari 2020

Handels- och
samarbetsavtal mellan
EU och Storbritannien
(24 December 2020)

Utträdesavtalet

En gräns som inte syns.....

Bild: Wiktor Nummelin/TT

Protokoll om Irland och Nordirland

- Undvika gränskontroller på ön Irland
- Slå vakt om långfredagsavtalet från 1998
- Protokollet har tillämpats sedan den 1 januari 2021

En fortsatt utmaning....

- Storbritannien har flera gånger vidtagit ensidiga åtgärder att inte tillämpa delar av Protokollet
- Nytt lagförslag juni 2022
- Överträdelseförfaranden

Tack för att ni lyssnade!
Ställ gärna frågor.

